

Tosama

Interni časopis TOSAME p.o. · Št. 9 · September 1995 · Leto XXX · Izhaja od oktobra 1965

TOSAMA d.d.

Tovarna sanitetnega materiala je tudi v pravno formalnem poglavju postala delniška družba.

S sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani, oddelek za gospodarsko sodstvo, je bila dne 31. avgusta 1995 TOSAMA vpisana v sodni register kot delniška družba z matično številko 5033195.

Novoregistrirana družba s polnim imenom (firma) Tovarna sanitetnega materiala d.d., oziroma TOSAMA d.d., če se uporabi krajše poimenovanje (skrajšano firma) je imela ob vpisu v sodni register 3.058.730 tisoč SIT osnovnega kapitala.

Delniška družba TOSAMA d.d. je z registracijo pridobila možnost za opravljanje 29. različnih dejavnosti, toliko jih je namreč vpisanih v sodni register. Dejavnosti družbe so naslednje:

- Tkanje preje bombažnega tipa

- Tkanje dtuge tekstilne preje
- Plemenitenje tekstilij
- Proizvodnja tekstilnih izdelkov, razen oblačil

VZEM, ČE VOČ; ČE NOČ, PA KOKER VOČ.

Prvič smo se v TOSAMI srečali s sistemskim "tehnoškim" upokojevanjem pred približno štirimi leti, ko je zaradi tehnoloških viškov odšlo v pokoj 196 Tosamovk in Tosamovcev.

Zdaj se v TOSAMI ponovno razmišlja o možnostih zmanjšanja števila zaposlenih, zato je strokovni kolegij imenoval posebno štiričlansko komisijo.

Nekaj o obstoječih možnostih predčasnega upokojevanja je objavljeno v prispevku z naslovom "Upokojevanje", ki je v branje predstavljen na notranjih straneh časopisa.

Članek je pripravil vodja kadrovske službe in član preje omenjene komisije Marjan Hafner.

Ob razmišljanju o danih "upokojitvenih možnostih", bo za nekatere naslovno zapisan gorenjski rek gotovo postal zanimiv.

- Proizvodnja netkanih tekstilij in izdelkov iz njih, razen oblačil
- Proizvodnja drugih tekstilij, d.n.
- Proizvodnja delovnih oblačil
- Proizvodnja gospodinskih, higienskih in toaletnih potrebščin iz papirja
- Proizvodnja farmacevtskih preparatov
- Splošna mehanična dela

POSLOVANJE IN TRENUTNI POLOŽAJ TOSAME

Z mesečnim planom določena zmanjšana intenzivnost dela v nekaterih oddelkih proizvodnega sektorja za mesec september, je med zaposlenimi povzročila nelagodje pa tudi razmišljanja o položaju v katerem se družba trenutno nahaja.

O "tosamovskem" položaju je 31. avgusta na svoji seji obravnaval izvršni odbor sindikata in sicer kot informacijo o začasnih presežkih in trenutni situaciji v podjetju.

Po razpravi v kateri je sodeloval tudi direktor Janko Velkavrh je sindikat sprejel dva sklepa povezana z obravnavanim položajem v katerih je rečeno, da sindikat ukrepa čakanja ne podpira in, da mora komisija za proučitev tehnoloških viškov o svojih izsledkih obveščati sindikat in upoštevati njegova mnenja.

Zaradi navedenega, je za bralce in bralce TOSAME, o tem kako ocenjuje poslovanje TOSAME v letošnjem letu, pripravil članek direktor Janko Velkavrh dipl.ing.. Članek z naslovom Poslovanje in trenutni položaj Tosame objavljamo na notranjih straneh glasila.

POSLOVANJE IN TRENUTNI POLOZAJ PODJETJA TOSAMA

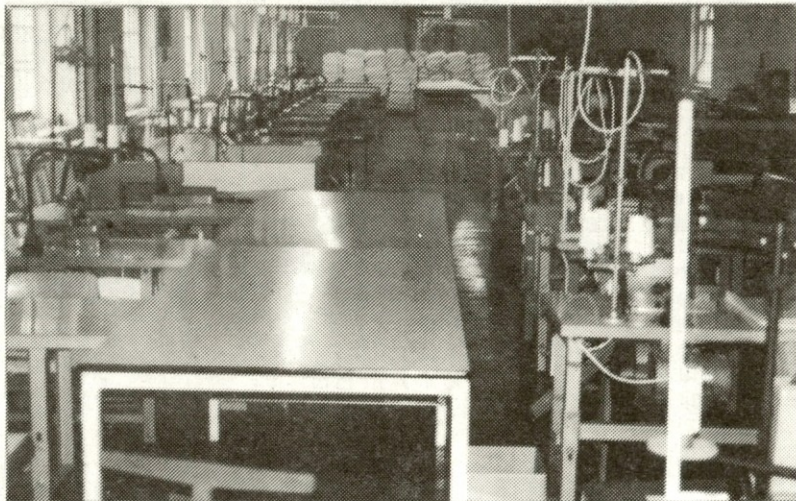
Konec poletja ni običajen čas za dajanje sodb o poslovanju podjetij v tekočem letu, saj do konca ostaja še tretjina leta. Kljub temu, da bi že bilo moč oceniti kakšno bo poslovanje leta 1995, je namen pričujočega članka le v želji po objektivnem informiranju zaposlenih in upokojencev o poslovanju podjetja. V obeh krogih namreč kroži niz informacij iz "prve roke", ki so vsled preslabega poznavanja ali sploh nepoznavanja otipljivih dejstev daleč od pravilne sodbe o položaju podjetja.

Največ zanimanja so običajno deležni podatki o prodaji. Izhajajoč iz podatkov, preračunanih v nemško marko, je bila prodaja v prvih sedmih mesecih 1995 v Sloveniji boljša kot leta 1994 in skoraj na planu 1995 in bo ob enakem trendu najvišja v zadnjih štirih letih. Tudi podatki o izvozu na zahod, v Višegrajsko skupino in bivšo SZ, so ugodni in blizu plana, zaostaja pa prodaja na Hrvaškem in ostanku Jugoslavije. Izračuni kažejo, da naj bi letos v Sloveniji prodali za dobrih 29 mio DEM, v izvozu in na Hrvaškem po 7 mio DEM in nekaj malega v Jugoslaviji (BIH, Makedonija) kar je skupaj okoli 44 mio DEM oz. na ravni leta 1994. Izpad UNHCR-ja smo tako že pokrili.

Ker doma poleg tega, da smo povečali prodajo, dosegamo tudi najboljše cene, je izračunani dobiček v prvih sedmih mesecih večji od planiranega, kljub temu, da je obseg poslovanja za ca 10 % pod planom. Podjetje torej posluje z relativno solidnim čiš-

stim dobičkom (41 mio SIT v obdobju I - VII/95), pri čemer je izplačan regres v zakonsko največji možni meri in obračunan tudi del za pokrivanje izgube iz leta 1993, v tem pa je tudi osnova za dvig plač za 6 % s 1. avgustom 1995.

Kot sem omenil, je obseg poslovanja zmanjšan, zato so razpoložljiva sredstva visoka in nimamo likvidnostnih težav. Vse kratkoročne kredite smo

SEPTEMBER '95 – 1

vrnili, ostaja le ca 2 mio DEM dolgoročnega investicijskega kredita.

Kaj je lahko podlaga raznim ugibanjem? Že nekaj časa je znano dejstvo, da podjetje lahko normalno dela tudi

z okoli štiridesetimi delavci v režiji manj. Po analizi je največ viškov v vzdrževalni in transportni dejavnosti, stisniti bi se dalo pa tudi pri drugih delih od pisarniških do proizvodnih. Nekaj malega viškov je rešljivih z upokojitvami, nekaj s premeštitvami, dodatnim šolanjem, odpravninami, itd...

Do konca leta bo v zvezi s tem izdelan pretehtan in socialno sprejemljiv plan rešitve tega problema.

Drugo neprijetno dejstvo je, da je s sklepom Uprave za september uvedeno v nekaj oddelkih čakanje na delo. Vzrok tiči v sorazmerno visokih zalogah nekaterih izdelkov. Te zaloge smo povečali načrtno, saj nam je lani nekaterih izdelkov poleti primanjkovalo, izogniti pa smo se želeli tudi dodatnemu počitniškemu zaposlovanju.

- Posredništvo pri prodaji tekstila, oblačil, obutve, usnjenih izdelkov
- Posredništvo, specializirano za prodajo določenih izdelkov, d.n.
- Trgovina na debelo s tekstilom
- Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki
- Trgovina na debelo z drugimi polizdelki
- Trgovina na debelo z ostanki in odpadki
- Druga trgovina na debelo
- Trgovina na drobno v drugih nespecializiranih prodajalnah

- Trgovina na drobno s farmacevtskimi, medicinskimi, kozmetičnimi in toaletnimi izdelki
- Trgovina na drobno z medicinskimi in ortopedskimi izdelki
- Trgovina na drobno s tekstilom
- Trgovina na drobno z oblačili
- Trgovina na drobno z igračami, otroško opremo
- Trgovina na drobno po pošti
- Trgovina na drobno na tržnicah in stojnicah

- Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln
- Storitve menz
- Cestni tovorni promet
- Skladiščenje

Z vpisom družbe v sodni register je končano lastniško preoblikovanje podjetja, ki je bilo začeto s sprejemom programa in sklepom o lastniškem preoblikovanju podjetja TOSAMA na delavskem svetu 18. maja 1994. Da bo proces lastniškega preoblikovanja v celoti in praktično končan, mora

Zaradi ponesrečene turistične sezone na Hrvaškem je bilo letošnje povpraševanje bistveno manjše, tako da imamo v septembru manjši plan proizvodnje. Ker prodaja teče nor-

delniška družba dobiti še lastnike svojega kapitala. Doslej je prišlo v roke delničarjev 72 odstotkov osnovnega kapitala, kar pomeni, da čaka na bodoče lastnike TOSAMA d.d. še 28 odstotkov njenega osnovnega kapitala. Status družbe v svojih uvodnih ugotovitvah med drugim tudi določa, da je lastniško preoblikovanje podjetja uspešno, ko so vpisane oz. prenešene vse delnice (dobijo lastnika) ki predstavljajo osnovni kapital družbe.

F. V.

malno, bi se morale zaloge zmanjšati, čakanje pa naj bi bilo do konca leta v celoti ukinjeno.

Dolgoročno nas skrbi huda konkurenca proizvajalcev vate iz Egipta in Turčije, tako da nam prodaja vate v Evropi pada. Do upadanja prodaje je prišlo tudi v Italiji, kar je posledica padca italijanske lire.

Glede na to, da imamo ob zmanjšanem obsegu poslovanja sredstev dovolj, se z zmanjšanjem zalog izdelkov

investicijskim družbam, kar je razumljivo ob dejstvu, da TOSAMA za leti 1993 in 1994 nima nerazporejene dobička, ki je za investicijske družbe trenutno zelo zaželen. Sicer pa je bilo naše podjetje 31.08.1995 na sodišču že vpisano v sodni register kot delniška družba TOSAMA d.d..

Obseg prodaje bomo ob stalnih prizadevanjih na vzhodu Evrope skušali v kratkem povečati na Hrvaškem in v Makedoniji z načrtovanim odp-

valnico delodajalca in mu ni možno zagotoviti druge zaposlitve;

- če mu delovno razmerje preneha iz operativnih razlogov po predpisih o delovnih razmerjih (če je delavec ugotovljen kot tehnološki višek);

- če je zavarovanec delovni invalid II. ali III. kategorije;

- če je nezaposlen in je bil v zadnjih 24 mesecih najmanj 12 mesecev prijavljen na Zavodu za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve.

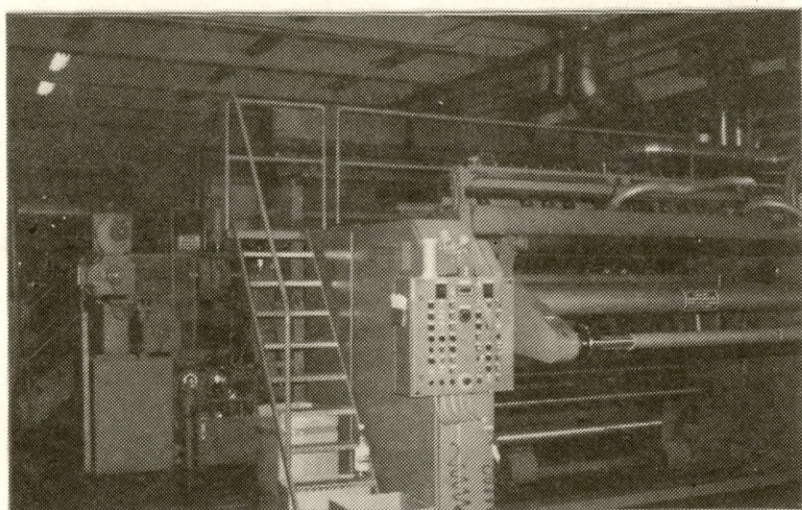
V obeh primerih pridobitve pravice do pokojnine, se starostna meja zmanjša za toliko mesecev, kolikor ima zavarovanec beneficirane dobe.

V TOSAMI imamo trenutno 7 delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za starostno ali predčasno upokojitve.

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju zavarovancev za primer brezposelnosti pa v členu 26 govori, da se zavarovancu, kateremu ob izteku roka za izplačevanje denarnega nadomestila do izpolnitve pogojev za upokojitve manjka največ tri leta, izplačevanje denarnega nadomestila podaljša do izpolnitve pogojev za upokojitve, če mu ni mogoče zagotoviti zaposlitve (ta člen velja za delavce, ki so ugotovljeni kot trajni tehnološki viški).

Zaradi različnih tolmačenj zakona od zunanjih institucij, nismo povsem prepričani, da velja ta zakon samo za tiste delavce, ki bi s tem pridobili pravico do starostne pokojnine ali tudi za tiste, ki bodo s tem izpolnjevali pogoje za predčasno upokojitve, smo zaprosili za pismeno tolmačenje tega zakona Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Z njihovim tolmačenjem vas bomo pravočasno obvestili.

M. H.

SEPTEMBER '95 – 2

sredstva prelivajo v denar, kar bomo izkoristili za investicije v sanitetno konfekcijo in tkalnico ovojev, kjer je naročil veliko. Poleg tega bomo končno začeli reševati problem upravnih prostorov, zaenkrat z ureditvijo strehe, tretjega nadstropja, osebne dvigala, sanitarij itd... Projekt bomo izvajali fazno v naslednjih letih v skladu s svojimi zmoglostmi.

Na zadnji dražbi privatizacijskih delnic naše delnice niso bile prodane

rtjem podjetij v teh deželah. Doma bomo še letos dali na trg nekatere nove izdelke.

Vsled počasnega posodabljanja izdelkov in osvajanja novih trgov torej razlogov za pretirano zadovoljstvo ni, ob solidnih poslovnih rezultatih in izredni finančni trdnosti podjetja pa tudi ne za kakšno pretirano črnogledost.

J. V.

UPOKOJITVE

V TOSAMI d.d. se veliko govori o upokojevanju delavcev. Da ne bi bilo preveč nejasnosti okoli možnosti upokojevanja, dajemo naslednje pojasnilo.

V skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1992 poznamo:

1. pravico do starostne pokojnine
 2. pravico do predčasne pokojnine
- AD/1 Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni starost 63 let (moški) oziroma 58 let (ženske) in ima pokojninsko dobo 20 let. Zavarovanec, ki nima dopolnjene pokojninske dobe 20 let, pridobi

pravico do starostne pokojnine, ko dopolni starost 65 let (moški) oziroma 60 let (ženske) in najmanj 15 let zavarovalne dobe. Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni pokojninsko dobo 40 let (moški) oziroma 35 let (ženske) in starost 58 let (moški) oziroma 53 let (ženske).

AD/2 Pravico do predčasne pokojnine dobi zavarovanec, ki je dopolnil najmanj 35 let pokojninske dobe in 58 let starosti (moški) oziroma 30 let pokojninske dobe in 53 let starosti (ženske) v naslednjih primerih:

- če mu je delovno razmerje prenehalo zaradi stečaja ali redne likvidacije organizacije ali zaradi stečaja nad obrato-

SO DELAVCI

V tej številki TOSAME so s svojimi pismenimi prispevki sodelovali: Breda Cerar, Viljem Dolenc ing., Marjanka Grujič, Marjan Hafner, Albina Kosmač org., Janez Leskovec dipl.oec., Sonja Rode, Janko Velkavrh dipl.ing., Feliks Vodlan ing. Grafična oprema časopisa, oblikovanje in risbe: Feliks Vodlan ing. Objavljene fotografije je posnel: Jože Vidmar Računalniška obdelava tekstov: Valentina Ocvirk Grafična postavitev časopisa: Papiroti, vse iz papirja, Krško d.o.o. Avtorjem posameznih prispevkov se uredniški odbor zahvaljuje za sodelovanje in vabi tudi druge k sodelovanju.

ISO STANDARDI V PROIZVODNJI

Znano je, da smo se v TOSAMI odločili, da uvedemo poslovanje v skladu z mednarodnim standardom ISO 9001. To pomeni, da bomo morali zagotoviti skladnost poslovanja z zahtevami standarda od načrtovanja razvoja proizvoda do njegove proizvodnje in končne kontrole. Poslovanje v skladu z zahtevami standardov nam bo omogočilo dokazovanje naše sposobnosti za kvalitetno proizvodnjo,

- planiranje proizvodnje in priprave dokumentacije,
- proizvodnje proizvodov,
- plansko preventivno vzdrževanje strojev in naprav,
- nadzor in preskušanje.

In spet se srečamo z goro papirjev? Res je, sprejetih je okoli trideset predpisov in s papirji se bomo srečali tudi na delovnih mestih. Vendar, pomislimo, vedno nas jezi, če ne vemo

ve, ki bodo zapisane na delovnih nalogih. To je osnovni dokument, s katerim bomo prenašali zahteve kupcev do delovnega mesta. Vedeti moramo, da bomo v bodoče izdelovali le tiste izdelke za katere bomo razpisali delovne naloge.

Delovni nalog pa se bo razpisal le v naslednjih primerih

- proizvodnja izdelka je predvidena v operativnem planu,
- proizvodnja izdelka je dodatno naročena,
- proizvodnja izdelka je dodatno naročena s posebnimi zahtevami kupca.

Ker bodo na delovnih nalogih napisane različne zahteve kupcev, bomo morali v bodoče vsak delovni nalog pred pričetkom izvajanja pazljivo proučiti. Na delovnem nalogu je, ali še bo, napisano kako moramo izdelati izdelke, označiti, zapakirati in etikirati. Prav tako bo potrebno izpolniti rubrike v delovnem nalogu, ki omogočajo, da se zberejo podatki o količini izdelkov in opravljenega dela, o posebnostih pri proizvodnji in o kvaliteti izdelkov. Novost bo torej v tem, da bodo delovna mesta opremljena s posebnimi dokumenti, ki bodo določali proces dela na delovnem mestu, izvajalci pa bodo morali skrbno beležiti tiste podatke, ki se bodo zahtevali. Ves ta postopek pa je potreben zato, da bomo lahko vedno dokazovali, da je izdelek izdelan tako, kot smo prvotno načrtovali.

Poslovanje v skladu z ISO standardi je cilj podjetja, za katerega se je vredno prizadevati. Prinaša nam vrsto prednosti na notranjih in zunanjih področjih poslovanja. Urejeno in obvladovano poslovanje nam zagotavlja standardno kvaliteto proizvodov in storitev, to pa je prav tisto, kar nam za vstop v EVROPO manjka. Na podlagi dosedanjih izkušenj v TOSAMI smo prepričani, da bo nov način poslovanja po začetnih težavah polno zaživel in da bo hitro postal del našega vsakdanjika, brez katerega se ne bomo mogli več predstavljati dela na delovnem mestu.

J. L.

SEPTEMBER '95 – 3

prav tako pa bo omogočilo preverjanje naše sposobnosti s strani zunanjih institucij oziroma kupcev. Dokazati bomo morali, da je naše poslovanje obvladovano in da nas nič ne more presenetiti.

Proizvodnja, v širšem smislu te besede, ima zelo pomembno vlogo pri zagotavljanju kakovosti v smislu ISO standardov. Zagotoviti namreč mora, da se določijo postopki, ki bodo zagotavljali proizvodnjo v skladu z internimi standardi ali pa v skladu z zahtevami kupca.

Omenjene postopke imamo v TOSAMI že določene in sicer z že sprejetimi organizacijskimi predpisi. Ti predpisi urejajo naslednja pomembna področja proizvodnje:

- razvoj novega izdelka in vse glavne potrebne kontrolne točke procesu nastajanja novega izdelka,
- dokumentacije proizvodnega procesa,
- proces nabave reprodukcijskih materialov in storitev,
- aktivnosti v zvezi z identifikacijo in sledljivost proizvodov,

kako in kaj delati. Vsi pa želimo delati, če vemo, kaj bomo delali in če je okoli urejeno. No, prav to pa hočemo doseči z uveljavljanjem ISO standardov. Papirje pa bomo sčasoma nadomestili z računalniško obdelavo podatkov, kjer le bo to mogoče.

Razumljivo je, da bodo morali vodje del sproti in uresničevati več predpisov iz različnih področij. Za zaposlene na delovnih mestih v proizvodnji pa bo predvsem pomembno, da bodo spoznali in uresničevali zahte-

TOSAMINE DROBTINICE

O TOSAMI je v septembru mesecu pisala revija Gospodarski vestnik, ki je v prispevku pod naslovom Inovacijski duh v Tosami, zapisala nekaj o "tosamovskem inovacijskem razvoju" kot

tudi o stanju na tem področju v današnjem trenutku.

V uvodu je pisec ugotovil, da organizirana inovacijska dejavnost v TOSAMI obstaja od oktobra 1958. Takrat je bil namreč v virski tovarni sprejet pravilnik o izumih in tehničnih izboljšavah. Čeprav so se razmere za inovacije spremenile, pa v Tosami inovacijska dejavnost ni zamrla, ampak se nadaljuje tudi še danes. Z ugotovitvijo, da se število inovacijskih predlogov v Tosami danes sicer ne povečuje, ampak obstaja na ravni povprečja

NAŠA PREDNOST

Naporno potovanje smo končali z večernim vrčkom (ali dvema?) hladnega piva. Vsi v gostilni smo zadovoljno gledali nogomet med Dansko in Nemčijo. Skratka - večer, kot si ga lahko le želiš. Ampak ne, gospod ob sosednji mizi je prisedel in raznežen od renskega rizlinga vstrajno poskušal tudi nas zaplesti v pogovor - pri domačinih mu to ni uspelo. Pa naj bo, se bomo pa nemško učili - lep večer je splaval in smo "vsekali eno debato". Gospod, ki je izdelke svojega podjetja v Ameriki prodajal po vsem svetu - kot se je pokazalo kasneje, se je med drugim zanimal kakšne prednosti ima slovenska TOSAMA?

Hecno kajne, ampak meni ni uspelo odgovoriti in žal še danes ne vem za pravi odgovor.

Če je znala na primer uveljaviti svoje prednosti Brigita Bukovec, ali Jure Košir - kakšna pa naj bo prednost TOSAME, kjer dela več sto ljudi. Od odgovora in ukrepov, ki morajo slediti spoznanju te prednosti je odvisna usoda TOSAME.

Tisto lajno, da smo bili največji v bivši Jugoslaviji in da "potihem" še vedno računamo kaj bomo prodajali ostanke Jugoslavije sem prepustil drugim razlagalcem. Vem, da je gospod, tako kot je normalno, mislil na svetovni trg in ne na ograjen in zaščiten balkanski vrtiček.

Ob tem pomislim na podjetje Suominen iz majhne in ne zelo bogate države Finske.

Verjetno bomo pri njih kupovali posebno stalno vpojno vlaknovino (tako imenovano Permanent Hydrolitic

Norwoven) s katero bi še izboljšali naše uspešne higienske vložke Viriana perfekt ekstra. Vlaknovine za bolnice (oskrba ran, oblačila, prekrivala), za higieno, ter čistilne krpe izdelujejo po postopkih, ki so jih razvili sami: toplotne vezave, zapletanja s curkom vode, ter predilnega vezanja. Gospod Suominen je prvotno usnjarsko tovarno preusmeril v izdelovanje različnih vrst vlaknovine in stalni razvoj jih je pripeljal med 30 največjih na svetu.

Vso vlaknovino izdelajo na enem mestu in izvažajo po vsem svetu. Stroški prevoza v kontejnerjih ne predstavljajo pomembnega izdatka čeprav izdelujejo tako imenovani voluminozen in cenen material. Japonci so od njih odkupili vso proizvodnjo stalno vpojne vlaknovine.

Njihova prednost je predvsem v njihovih glavah in ne temelji na tuji "dokapitalizaciji", ki jo v Sloveniji proglašajo za edino rešiteljico industrije. Kot vse kaže zaupajo v lastno sposobnost, hitro in stalno izboljšujejo, osvajajo nova znanja, nepriznavajo omejitve in zato so uspešni v svetu. Upam, da bo tudi TOSAMA, ki sodi med redke izdelovalce bombažne vate v Evropi odkrila svoje prednosti. Med drugim izdelujemo izredno kvalitetno gazo ampak s previsokimi stroški in beljeni bombaž odlične kvalitete a zopet s previsoko lastno ceno, - no potem ga še mizerno mikamo na muzejskih strojih in zopet smo predragi.

In kaj sedaj? Ja hudiča! Znižajmo vendar stroške, učimo se! Uspeh ne more izostati!

Vsekakor upam in želim, da bo strategija TOSAME, ki jo je na informacijskem sestanku obljubil generalni direktor in predsednik uprave g. Janko Velkavrh dipl.ing. definirala prednosti TOSAME.

V. D.

Danes!

*Dan - trenutek, ki mine,
mine - zbledi,
trenutek, ki je lahko
v mojih rokah,
pa velikokrat ni.*

*Ker nepomembnost me je
prevzela, ujela ...
Živim za prihodnost
in živim za spomine,
sedanjost beži ...*

*A danes je dan,
ko je sreča morda v
mojih rokah,
le prepustiti se moram
trenutku, da me prevzame ...*

*In danes moram "živeti",
danes si vzeti čas za srečo,
danes prisluhniti svojemu srečju,
danes odpustiti in se prepustiti,
prepustiti se času in temu trenutku ...*

*Danes ... v času, ki je edini
v mojih rokah ..., morda,
jutri me objame minljivost
in jok bo zaman.
Zato, danes ...*

M. G.

iz preteklih let; se članek o Tosami in njenih inovacijah zaključiti.

Sicer pa so v novopečeni družbi bolj kot inovacije v žarišču pozornosti druge zadeve. Recimo upokojevanje o katerem piše tudi tokratna TOSAMA v posebnem članku. Sicer pa, od kdaj sploh človek lahko gre v "penzijo". Posamezne oblike obveznega zavarovanja delavcev, ki bi danes sodile v področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja je evropska domneva, začelo pa se je koncem prejšnjega stoletja.

Kot zanimivost velja zapisati, da je socialno zavarovanje tesno povezano z nemškimi kanclerjem Bismarckem, ki je z namenom, da zagotovi

notranji mir v državi, zakonsko uvedel prvo splošno delavsko zavarovanje (1883).

Sicer pa so Nemci pri reševanju socialne politike inovativni tudi še v današnjem času. Avtomobilska tovarna Opel se tehnoloških viškov delavcev otepa z uvedbo gibljivega tedenskega delavnika. V septembru so tako delavci začeli delati po novem sistemu in sicer z gibljivim tedenskim delovnikom od 30 do največ 40 delovnih ur; pač glede na potrebe. Delovni dan načeloma ne sme biti daljši od 8. ur.

In še nekaj iz tujih logov, kar sicer ne zadeva tehnološke viške, je pa lah-

ko tudi povezano z nami, če se namreč kot vozniki odločimo potovati v tujino. Nekatere od zagroženih kazni za voznike v treh evropskih državah:

Če se peljemo v Italijo in na avtomobilu ni nalepke z oznako države je kazen najmanj 8.500 SIT, če pa je hitrost presežena za 20 km/h pa je kazen še enkrat višja.

V Avstriji stane voznika manjkajoča "državna" nalepka 6.500 SIT, V Franciji pa okoli nalepke ne dlakopijo toliko, vendar pa lahko voznika za 20 km/h prehitra vožnja stane okoli 120.000 SIT. Najvišja cestna hitrost v državi pa je 110 km/h.

F. V.

KRONIKA

Začasna uprava je na svoji seji v mesecu avgustu obravnavala problematiko osebnih dohodkov in po predlogu strokovnih služb sprejela sklepe: V skladu z dogovorom o politiki plač v ERS osebne dohodke sprotno prilagajajo glede na objavljen količnik za izračun plač. Količnik, ki se uporablja za izračun plač v obdobju julij - september, znaša 1,01.

Plače sprotno prilagajajo v skladu s kolektivno pogodbo in v skladu z zakonom o zagotavljanju doseganja minimalne plače. Glede na dosežene rezultate poslovanja in v skladu z zakonskimi predpisanimi možnostmi, se s 01.08.1995 korigira vrednost kategorije in sicer se njihova vrednost poveča za 6 %.

V skladu z doseženimi rezultati poslovanja se do nadaljnjega izplačuje 5 % stimulacija iz naslova plačane realizacije za delavce, ki ne delajo po normi.

V mesecu septembru je 21 delovnih dni. Operativni plan je postavljen v višini 66 % na letni plan. Zaradi nizkega operativnega plana je prišlo do viška 88 zaposlenih proizvodnih delavcev, zato je Začasna uprava sprejela nekatere sklepe in sicer:

V mesecu septembru se uvede čakanje na delo v oddelkih mikalnice in belilnice do 10 delovnih dni ter v oddelkih konfekcije in vlaknovinskega oddelka do 5 delovnih dni.

Višina nadomestila za delavce, ki so na čakanju, se obračuna v skladu s Pravilnikom o osebnih dohodkih in sicer v višini 80 %. Pripadajoče režijske delavce v oddelkih, kjer je uvede-

no čakanje na delo, se prav tako napoti na čakanje, v kolikor za njih v tem času ni dela.

V zvezi z delovnimi razmerji pa sta bila sprejeta sklepa, da se Mariji Stupica po opravljeni pripravniki dobi podaljša delovno razmerje v ERS-ju do vrnitve Mirande Zabret s porodniškega dopusta, ter da se do vrnitve Nataše Pele s porodniškega dopusta sprejme v delovno razmerje Katja Grandovec na delovno mesto kontrolor proizvodov.

DELOVNI OSEBNI JUBILEJI

V mesecu avgustu so delovni jubileji 10 letnico delovne dobe izpolnili naši sodelavci:

- Janez Bizilj
- Cvetka Gostinčar

- Martina Kočar
- Lojze Kramar
- Mojca Miketič
- Danijela Prestor
- Robert Sankovič
- Franci Sevšek
- Ančka Smrkolj

20 letnico delovne dobe:

- Vinko Burja
- Milan Kokalj
- Silva Rihtar
- Nikolaja Rode

Čestitamo!

V mesecu avgustu so praznovali okrogli življenjski jubilej naslednji sodelavci:

tridesetletnico - Peter Kočar

- Marija Koderman

štiridesetletnico - Miroslav Kos

- Anuška Štifter

- Marija Žavbi

petdesetletnico - Janez Pižmoht

- Jernej Strmšek

Ob tej priliki vsem želimo še mnogo zdravih in uspešnih let.

S. R.

Poletje "95

Poletni čas je za nami, poletni dopusti so zapisani v spomin dopustnikov.

Nekaj spominov na dopustniško poletje "95 objavljamo v pričajočih prispevkih.

NEUMORNO DELAVNI V POLETNEM ČASU SO BILI TUDI NOVI ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA

Uredniški odbor TOSAME:

Franc Anžin dipl.iur., Janez Leskovec dipl.ing., Feliks Vodlan ing. Izdaja in tehnično ureja SKS - splošna služba.

Interni časopis TOSAMA p.o.

VIR, Šaranovičeva 35

Izdaja v 1100 izvodih.

Tisk: Papiroti, vse iz papirja, Krško d.o.o.

Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur.list RS 4/92) in mnenja ministrstva za informiranje št.23-201/92 z dne 23.03.1992, sodi časopis med proizvode informativne narave po 13. toč.tar.št.3, za katere se plačuje 5 % davek od prometa proizvodov.

POLETJE '95

STE MOGOČE ŽE BILI NA OLIMPU?

Počitnice se da preživeti tudi drugače, kot smo navajeni, bolj pestro. Greš se s planinskim društvom potepat po Grčiji in veš, da te čakajo neobičajna doživetja.

V Trstu se vkrcas na ladjo, ki je pravi plavajoči hotel z restavracijo, bazenom, savno, saloni, igralnico, diskoteko in lepimi kabinami. Mi smo spali kar na palubi, kjer so nam delale družbo zvezde in močan veter. Izkrkali smo se na severu Grčije in potem potovali po celi dolžini na jug. Naš glavni cilj je bilo pogorje Olimp z najvišjim vrhom Mitikas.

Za Grčijo bi lahko rekla, da je lepota v njeni raznolikosti. Svojevrsna pokrajina, visoke gore, morje, izbrana hrana, vonj po oljkah, limonah in pomarančah pa barvita folklor, vse to ti ostane v lepem spominu. Vse-povsod so ostanki davne preteklosti, dragoceni antični spomeniki (Delphi, Atene), čudesa srednjeveške umetnosti in živahna sedanost.

Vzpon na mitično pogorje Olimp na najvišji vrh Mitikas. Na Olimpu naj bi bila palača, kjer domujejo grški mitološki bogovi. Za to pogorje je značilno, da je največ tri dni v letu lepo vreme. Tu se srečavata gorska in morska klima, kar povzroča vsakodneвне nevihte, lahko tudi poletno sneženje. Bogovi so nas imeli radi in nam podarili lepo vreme. Vzpon je trajal dobrih pet ur. Pot je bila nevarna samo zadnjih dvesto metrov, kjer bi bil lahko vsak korak na krušljivih skalah usoden. S pomočjo vodnikov smo srečno prišli na vrh, kjer se nam je odprl lep razgled na celotno pogorje in morje.

Meteora je čudna pokrajina zapolnjena s stebričastimi skalami, ki se dvigujejo od 100 m do 200 m visoko. Na teh skalah so zgrajeni samostani, ki so izolirani od sveta. Hrano so dobivali v posebnih košarah, ki so jih navzgor potegnili z vrvjo. Dva samostana, ženski in moški, sta sedaj do-stopna s stopnicami in si ju je možno ogledati.

Zanimive so tudi luknje v skalah, kjer so živeli menihi samotarji. Tudi oni so dobivali hrano v košarah, ki so jih potegnili navzgor z vrvjo.

B. C.

Osnove v mesecu septembru

Nagrade mentorjem in inštruktorjem

7.959,00 SIT/176 ur

Delo v deljenem delovnem času s

- prekinitvijo nad 2 uri
13.265,00 SIT/176 ur

Dnevnice za službena potovanja v državi

- cela dnevnic 5.306,00 SIT
- polovična dnevnic 2.706,00 SIT
- znižana dnevnic 1.963,00 SIT

Kilometrini z osebnimi vozili

23,00 SIT/km

Stroški za prevoz na delo

- oddaljenost do 4 km
160,00 SIT/dan
- oddaljenost od 4 km do 8 km 220,00 SIT/dan
- oddaljenost od 8 km do 12 km 300,00 SIT/dan
- oddaljenost od 12 km do 16 km 340,00 SIT/dan
- oddaljenost nad 16 km
400,00 SIT/dan

Odpravnine ob odhodu v pokoj

198.978,00 SIT

Osnove za izračun deleža delovne učinkovitosti šoferjev in spremljevalcev

- prevožen kilometer s tovorom
3,50 SIT
- tekoči kilometer 2,33 SIT
- spremljevalec tovora
1,40 SIT

■ Albina Kosmač

ZAHVALE

Ob boleči izgubi mojega očeta CIRILA KRIŽELJ se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz Sanitetne konfekcije za izrečeno sožalje, darovano cvetje in denarno pomoč. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi sindikatu podjetja za denarno pomoč.

Metoda ZAJC

Ob smrti moje mame se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz sanitetne konfekcije za izraze sožalja in denarno pomoč. Hvala tudi sindikatu podjetja za denarno pomoč.

Francka KOSMAČ

Ob boleči izgubi najine mame IVANKE JENIČ se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz tkalnice ovojev in skladišča surovin za izraze sožalja, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala oktetu TOSAMA za lepo zapete pesmi ob njenem slovesu. Hvala tudi sindikatu podjetja za denarno pomoč.

Vika HAFNER in Viktor JENIČ

V okviru praznovanja 30-letnice izhajanja tovarniškega glasila smo vam v prejšnji številki zastavili prvo vprašanje (iz serije treh), ki je povezano z omenjenim jubilejem.

O zastavljenem vprašanju, kolikokrat je do avgusta 1995 izšla Tosama, je ugibalo kar precej bralcev oziroma bralk Tosame, saj se je v Tosaminem nabiralniku nabralo preko 60 kupončkov.

Žreb je določil, da prejme nagrado v višini 3.000 SIT za prvo uganko reševalka Daniela BRODAR iz otroške konfekcije.

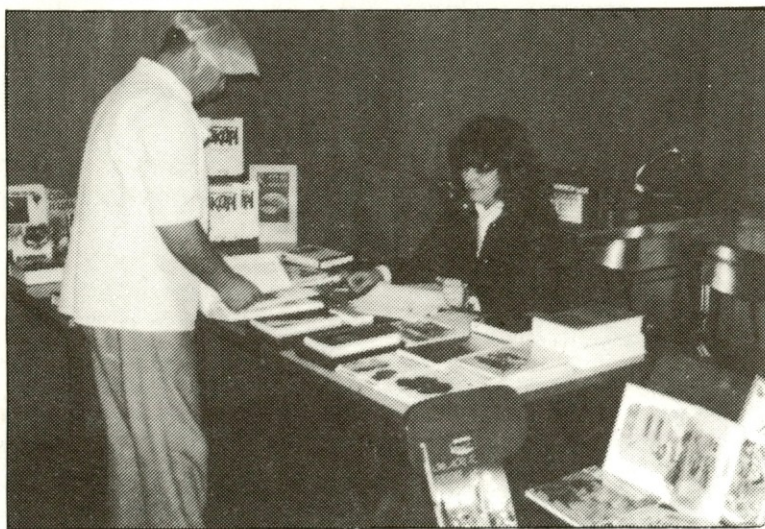
Tokrat objavljamo uganko št.2., ki je povezana z obliko naslovnega zapisa (glave) časopisa.

Vprašujemo namreč, koliko različnih zapisov naslova naj bi imelo glasilo v 30 letih.

Od treh možnih odgovorov na zastavljeno uganko obkrožite tistega, ki je po vašem pravilen, ter ne pozabite na kuponček zapisati še svojih osebnih podatkov. Sicer pa pravila v zvezi z reševanjem nagradne uganke ostajajo taka, kot so bila objavljena v prejšnji številki. Reševalci, ki uganajo oziroma 5 tistih, ki se odgovoru najbolj približajo, sodelujejo v žrebanju za nagrado. Po zadnji 3. uganki bo opravljeno tudi žrebanje za posebno jubilejno nagrado, v kateri sodelujejo tudi reševalci, ki bodo poslali vse tri rešitve. Če imate doma še avgustovsko Tosamo lahko še vedno kuponček št. 1. izpolnite in oddate v Tosamin nabiralnik. Tako boste lahko sodelovali v zaključnem žrebanju.

KNJIGE NAPRODAJ

**VSAK DAN V KNJIGARNAH
VČASIH TUDI V JEDILNICI**

V TOSAMI je že okoli 10 let prisotna prodaja knjig večjih slovenskih založb.

Prodaje potekajo v jedilnici podjetja po dogovoru s posameznimi akviziterji in so povezane s predstavitvijo prodajnega programa založbe v danem trenutku.

Največkrat prisotne založbe, ki prihajajo v jedilnico, so Mladinska knjiga, Cankarjeva založba in DZS.

Med prodajalci, ki v Tosamo prihaja od samega začetka tovrstnega predstavljanja in prodaje knjig, je tudi predstavnik Mladinske knjige JANJA RUS, ki je imela tudi zadnjo prodajo v letu 1994. Posebnost njenega decemberskega knjižnega "štanda", je bila knjiga OKOPI, ki je izšla prav ta

dan, tako, da jo je bilo moč kupiti v Tosamovski jedilnici preje kot v redni prodaji, kjer se je pojavila nekoliko kasneje.

UGANKA

ŠT. 2

Tosama, ki letos praznuje 30-letnico izhajanja je doslej menjala svoj naslovni zapis »glavo« časopisa:

1. 10 krat

2. 4 krat

3. 7 krat

IME IN PRIIMEK: _____

NASLOV: _____

Izpolnjen kuponček oddajte v Tosamin nabiralnik (ali pošljite po pošti v Tosamo) do konca meseca septembra.